

Individuella utvecklingsplaner för yngre barn i Sverige - ett kritiskt ämnesdidaktiskt perspektiv

*Ann-Christine Vallberg Roth & Annika Månsson,
Lärarytbildningen, Malmö högskola, 2008*

Sammanfattning: Artikeln syftar till att beskriva och problematisera innehållet i individuella utvecklingsplaner (IUP) för förskole- och förskoleklassbarn i Sverige i ett kritiskt ämnesdidaktiskt perspektiv. Centralt för analysen är didaktikens vad-fråga som rör innehåll (lärandets objekt). Med *ämne* avses konstruktionen av innehåll och då inte enbart snävt i bemärkelsen skolämne utan också ämnesöverskridande tematiskt och vardagligt knutet till innehåll i omsorg, fostran och till barns möjliga frågor. Genom kritisk didaktik belyses relationerna mellan aktörerna (barn, vårdnadshavare och lärare) och deras medbestämmande och inflytande. Det kritiska närmandet innebär också att innehåll studeras i förhållande till maktdimensionerna plats, ålder, kön och etnicitet.

Insamlingen av IUP-materialet genomfördes i oktober 2006 i fyra kommuner i södra Sverige, tre stadskommuner och en landsbygdskommun. I de tre stadskommunerna ingick både etniskt relativt homogena och heterogena kommundelar. Materialet omfattade 82 slumpmässigt valda planer.

Analysen kan summeras i tre utmärkande huvudspår eller normaliteter:

- *Skolämnereglerade normalbarn* – i relativt homogen stadskommundel
- *Socialt och enspråkigt reglerade multikulturella barn* – i relativt heterogen stadskommundel
- *Primärt behovsreglerade monokulturella barn* – i landsbygdskommun

Nyckelord: Barn, förskola, förskoleklass, individuella utvecklingsplaner, kritisk ämnesdidaktik